

И ПО ВЛАДИНИТЕ НАЈАВИ ЗА НОВ ЕКОНОМСКИ СИСТЕМ ПО МЕРКА НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

Република Македонија и натаму е закована на дното на скалата на земји во транзиција во поглед на привлекувањето странски инвестиции, а за надминување на ваквата состојба, потребно е конечно да се сузбие најголемата слабост на земјава - неефикасната јавна администрација, да профункционира судството, да се подобри деловната клима за инвеститорите да почувствуваат дека нивните вложувања се сигурни.

Пред сè, поради фактот што попусти се сите даночни олеснувања и други поволности кои им се нудат на странските инвеститори, зашто

НАЈАВИ БЕЗБРОЈ, НО ЗАСЕГА АВТОПАТИТЕ СЕ САМО ФАТАМОРГАНА

сиран од ЕУ, го раководи Европската агенција за реконструкција, а го имплементира консултантска куќа од Ирска, ТДИ-груп. Министерот за економија, Фатмир Бесими, заблагодарувајќи се за оваа техничка помош, рече дека за Македонија, по спроведените реформи во рамки на транзицијата и воведувањето на пазарната економија, главен приоритет во наредниот период ќе бидат зголемувањето на економскиот раст, подобрувањето на животниот стандард, креирањето нови работни места, како и подготовки за идната интеграција во ЕУ, а СТД претставуваат

БИРОКРАТСКИТЕ ЛАВИРИНТИ "ПРОПУШТИЈА" ЕДВАЈ 157 МИЛИОНИ ДОЛАРИ

нив сепак на прво место им е сигурноста на инвестицијата. Во оваа насока, македонската Влада најавува дека е цврсто определена да изгради поволен економски систем, кој ќе биде стимулативен за инвеститорите, без оглед дали станува збор за странски или за домашни, бидејќи нив првенствено ги привлекува здравата деловна средина. Според владините најави, Република Македонија го потврди имиџот на атрактивно подрачје за вложување капитал и овој сегмент го промовираше како клучна компонента за поддршка на процесот

на транзиција и натамошен развој на нејзината економија.

Зашто всушност на Македонија под итно и е неопходно отворање нови работни места, подигнување на животниот стандард на населението, како и намалување на сиромаштијата во земјава.

Основните принципи, пак, на кои таа се базира, се отворено и конкурентно стопанство, национален третман на странските и на домашните фирми, стабилно демократско општество и борба против корупцијата.

МАКЕДОНИЈА НА ДНОТО

Во 2004 година Македонија привлела само 157 милиони долари странски директни

инвестиции и е на опашката меѓу земјите од Југоисточна Европа. Брзиот економски раст на земјите во развој се должи на странските директни инвестиции, покажуваат анализите. Кај десетте нови членки на ЕУ, странските директни инвестиции во 2004 година достигнаа 20 милијарди долари, а во Југоисточна Европа приливот по оваа основа изнесува околу 11 милијарди долари. Ова, меѓу другото, беше истакнато и на промоцијата на проектот "Техничка помош на Министерството за економија за подобрување на инвестиционата клима во Македонија". Проектот ќе трае до јули 2007 година, а цел е да се зголеми нивото на странски директни инвестиции, како значајна компонента во забрзувањето на економскиот развој. Проектот е финан-

значајна компонента во забрзувањето на економскиот развој на државата. "Во насока на зголемување на приливот на СДИ, Владата во 2003 година донесе Програма за поттикнување на инвестиции во Македонија, која има цел да ги идентификува бариерите во економијата, правниот систем и политичкото опкружување, кои ги лимитираат и ги попречуваат инвестициите", истакна Бесими.

Во рамките на Програмата, во јануари 2005 година, стартуваше Агенцијата за странски инвестиции, а во јануари годинава и едношалтерскиот систем, но како што додаде Бесими, Министерството за економија, како институција која непосредно учествува во креирањето на инвестиционата политика, е подготвено и натаму да придонесе

Пишува:
Арсен КОЛЕВСКИ

За привлекување нови инвеститори беше изготвена и Нацрт-програмата за поттикнување на инвестициите, во јануари 2005 година стартуваше Агенцијата за странски инвестиции, во јануари годинава и едношалтерскиот систем, но повторно инвестиции ниту за лек.

Најголема слабост на Македонија ѝ е јавната администрација и тоа мора под итно да се промени. Преточувањето на законите од нормативни решенија до реалност е многу заплеткано и е со еден куп бариери. "Комплицирани сте за инвеститорите и мора да се потрудите под итно да се надминат бирократските проблеми, а дури потоа да се осврнете на даночните олеснувања за инвеститорите", вели Дејвид Бенкс, раководител на проектот за СДИ.

сува кон стимулирањето на инвестициите во Македонија. Џорџ Папајанис, програмски менаџер за претпријатија при ЕАР, рече дека главните придобивки од Проектот ќе ги имаат Министерството за економија и Агенцијата за странски инвестиции, но и други институции кои со неговата имплементација ќе имаат директна или индиректна полза во форма на информации, размена на искуства или воспоставување нови бизнис партнерства.

"Нашите очекувања се дека на крајот од проектот Македонија ќе стане многу поатрактивна средина за СДИ и дека институциите корисници на проектот, ќе можат да

развијат одржлив капацитет за идентификување и привлекување на СДИ", рече Папајанис.

БАРИЕРИ

Проектот "Техничка помош на Министерството за економија за подобрување на инвестиционата клима во Македонија" се состои од три компоненти: помош на Министерството за економија при развивање на инвестиционата политика која ќе привлече потенцијални инвеститори, обука за вработените во ова Министерство и во Агенцијата за странски инвестиции и развивање маркетинг стратегија за Макивест (Агенција за странски инвестиции), со цел идентификација и обезбедување потенцијални инвеститори. Акцентот ќе биде ставен на ефективно и ефикасно функционирање на Макивест, која во подоцнежната фаза ќе го помага развојот на локалните компании, асистирајќи им при идентификацијата

и склучувањето договори за здружени вложувања во странство. Проектот, вреден 100.000 евра, ќе трае до јули 2007 година, а со него ќе бидат обезбедени 2.000 работни часа на странски и на локални експерти во повеќе области. Инаку, нашава земја има повеќе предности за инвестирање, но сепак не успева да привлече доволно странски директни инвестиции. Тоа се должи, пред сè, на централизираноста на државата, како и на слабиот институционален капацитет. Покрај ова, во земјата во која бирократските процедури се големи, во која има корупција и криминал, тешко може да се очекуваат поголеми инвестирања. Поради тоа, од клучно значење е решавањето на тесните грла, како што се, неефикасното судство и вистинско функционирање на пазарните услови, а во тие рамки и вистинско функционирање на конкуренцијата.

А токму во оваа насока се и сугестиите на Дејвид Бенкс, раководител на проектот за СДИ, од групацијата ТДИ од Ирска, кој беше модератор и на јавноста ѝ го претстави проектот.

"Најголема слабост на Македонија ѝ е јавната администрација и тоа мора под итно да се промени. Преточувањето на законите и на подзаконските акти од нормативни решенија до реалноста е многу заплеткано и испреплетено со еден куп бариери. Комплицирани сте за инвеститорите и мора да се потрудите под итно да се надминат бирократските проблеми, а потоа да се осврнете на даночните олеснувања за инвеститорите", потенцираше Бенкс, укажувајќи на редоследот на нештата по кои мора да се движи Македонија. Според него, кога конечно во земјава ќе се искоренат овие пречки за влез на странските директни инвестиции, инвеститорите полесно ќе одлучат да дојдат, и тука да инвестираат, без притоа да се плашат за сигурноста на нивниот капитал кој, пак, и е неопходен на Македонија за нејзиниот иден развој.

АМБИЕНТ

Значајните предности на Македонија за привлекување странски капитал, владините претставници сè уште ги гледаат, пред сè, во фактот дека сме стабилна земја, нашиот мал пазар е со поголем економски потенцијал во однос на неговите географски димензии, а имаме и добар пристап кон соседните земји - добри меѓусебни односи, инфраструктура и, посебно значајниот услов, склучените договори за слободна трговија. Од економските фактори, повеќемина стручњаци упатени во оваа проблематика најпозитивно влијање им придаваат на образовната работна сила и ниската цена на трудот, но и на диверзифицираноста на нашата економија, на што се базира и широкиот спектар на сектори во кои се пласирани странски инвестиции.

Предности и стимулации

Слободна зона-Бунарџик

ЦАРИНСКИ ДАВАЧКИ			
Производи	Давачна стапка	Во Зоната	Надвор од Зоната
Суровини	0% - 15%	0%	0% - 15%
Опрема	5% - 20%	0%	5% - 20%
Потрошувачки стоки	15% - 30%	0%	15% - 30%
Земјоделски и прехрамбени производи	25% - 60%	0%	25% - 60%

ДАНОЦИ			
Видови на даноци	Даночна стапка	Во Зоната	Надвор од Зоната
Давок на додадена вредност	18%	0%	18%
Акциза	5% - 62%	0%	5% - 62%
Давок од добивка	15%	0% за 10 години	15%
Давок од имот	0% - 1%	0% за 10 години	0% - 1%